

аналізували причини глобальних змін клімату, на основі чого створювали командні проекти та презентували їх.

Отже, позааудиторна робота екологічного спрямування сприяє формуванню активної соціальної позиції; вихованню екологічної культури особистості, почуття особистої відповідальності за охорону довкілля, любові до рідного краю.

Література

1. Гаврилюк О.О. Організація позааудиторної виховної роботи з формування комунікативної культури майбутніх учителів / О.О. Гаврилюк // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2013. – Вип. 2. – С.27–32
2. Осипова Т.Ю. Виховна робота зі студентською молоддю: навч. посіб. / Т.Ю. Осипова, І.О. Бартенєва, О.О. Біла та ін.. // За заг. ред.. Т.Ю. Осипової. – Одеса: Фенікс, 2006. – 288 с.
3. Сапожников С.В. Екологічне виховання студентів вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації будівельного профілю: автореф. дис... канд. пед. наук: спец. 13.00.07 “Теорія і методика виховання” / С.В. Сапожников – Херсон, 2006. – 20 с.

УДК: 37.015:577.6:004.773.7

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТЬ З ТЕМИ «БІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Ю.С. Шелюк¹, М.А. Криницька², Л.П. Ковальчук³

^{1, 2, 3} Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

У сучасних умовах пандемії загострилася проблема перегляду вже існуючих підходів до навчання здобувачів освіти, які не мають можливості відвідувати школу. Поява різних новітніх технічних засобів навчання призвела до більшої доступності освіти. Досягнення сучасної техніки і науки застосовуються для створення нових і вдосконалення вже існуючих форм і методів навчання. Серед таких розробок є низка платформ для проведення дистанційного навчання.

Досвід освітань минулого року показав, що дистанційне навчання доцільно починати з більш звичних форм роботи (у форматі індивідуального заняття) при збереженні всіх основних етапів традиційного уроку, що пов'язано з психологічними і віковими особливостями здобувачів освіти 8-х класів, а також з відсутністю достатнього рівня інформаційної компетентності школярів у цьому віці [1].

Поступово, у міру адаптації здобувачів освіти та оволодіння ними новими видами діяльності, збільшується частка самостійної роботи при виконанні не тільки практичних і контрольних завдань, а й при вивченні нового матеріалу з біології людини.

Роботу зі здобувачами освіти під час дистанційного або змішаного навчання слід організовувати у формі індивідуальних занять через віртуальну школу або очних індивідуальних (групових) занять із використанням навчального матеріалу мережевого навчально-методичного посібника. Під час вивчення курсу «Біологія людини» учні оволодівають морфологічними, анатомічними, фізіологічними, екологічними, гігієнічними та медичними поняттями.

На етапі введення (включення) біологічних понять передбачається чуттєво-конкретне сприйняття структур або процесів. Розвиток біологічних понять при дистанційному навчанні неможливий без розвитку мислення учнів, без залучення їх в розумову роботу. Різноманітні інтерактивні завдання дають можливість визначити рівень знань учнів із вивченої теми і поставити проблемне питання для поглиблення їх знань. Наприклад, при вивченні теми «Травна система» доцільно запропонувати питання: «Які особливості травлення вегетаріанців?» або при вивченні теми «Дихання»: «Які зміни у Вашому організмі відбудуться після підняття на Говерлу?»

На етапі абстрагування відбувається розвиток понять без оперування наочними засобами. При дистанційному навчанні здобувачам освіти пропонується виконати інтерактивні завдання на впізнавання, порівняння структур, процесів і різних захворювань (наприклад, зібрати в єдине ціле частини скелета людини на комп'ютері, системи органів із їхніх складових або рефлекторну дугу), а також для розширення кругозору і соціальної адаптації школярів організовується форум всередині мережевого навчально-методичного комплексу щодо досліджуваної тематики.

Після виявлення основних істотних ознак структур і процесів необхідно встановити зв'язки досліджуваного поняття з вивченими раніше. Отримані знання необхідно застосувати при вирішенні завдань практичного характеру (наприклад, розв'язування ситуаційних задач, створення мультимедійних презентацій, вимірювання антропометричних показників, тощо).

На даний час дистанційне навчання характеризується застосуванням різних інформаційно-комунікаційних технологій і його особливостями є: безперервність, доступність навчальних матеріалів (відкрита освіта), організація навчання на відстані, навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (електронна пошта, мережевий навчально-методичний комплекс, програми зв'язку, передачі інформації, тощо) [3].

Незважаючи на розвиток в останні роки засобів дистанційного навчання та їх доступність, якість навчання біології в школах не висока. Ймовірними причинами, які визначають сучасні проблеми дистанційного навчання, є: недостатній рівень сформованості комп'ютерної грамотності і в частині вчителів, і в здобувачів освіти; відсутність або недосконалість методик дистанційного навчання біології; слабка самодисципліна і мотивація учнів до дистанційного навчання біології; неможливість проведення лабораторних робіт і обміну досвідом з іншими учнями в умовах кабінету біології; недолік необхідного технічного оснащення і постійного високошвидкісного доступу до мережі Інтернет.

Література

1. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / за ред. Л. Б. Ліщинська. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 102 с.
2. Організація освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання у 2020/2021 навчальному році : методичні рекомендації / за ред. В. І. Шуляра. – Миколаїв : ОППО, 2020. – 108 с.
3. Організація середовища дистанційного навчання в середніх загальноосвітніх навчальних закладах : посібник / за ред. Ю.М. Богачкова – К.: Педагогічна думка, 2012. – 160 с.

УДК: 37.015:57:58:004.773.7

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТЬ З ТЕМИ «БІОЛОГІЯ РОСЛИН» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Ю.С. Шелюк¹, Т.М. Левківська², Л.П. Ковальчук³

^{1, 2, 3} Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

Одним із найважливіших завдань сучасної методики навчання є пошук нових підходів в освіті із застосуванням інформаційних та комп'ютерних технологій [3, 4].

Здебільшого, інновації в навчанні вітаються здобувачами освіти, оскільки вони мають переконання, що нові технології в майбутньому стануть їх робочим інструментом, а знання, вміння, навички, отримані з їх допомогою, є фундаментом для самовдосконалення та кар'єрного зростання. На сьогоднішній набула актуальності нова форма навчання – дистанційна і змішана. Дистанційне навчання – це різновид освітнього процесу, організованого на основі сучасних інформаційних технологій, перш за все інтернет-технологій [4, 5]. Виклики часу зумовлюють зростання інтересу до цієї форми освітнього процесу, розробляються нові технології впровадження дистанційних курсів [1, 2].

До переваг дистанційного навчання освітяни відносять такі його можливості, як самостійна робота з електронними матеріалами з використанням персонального комп'ютера, мобільного телефону та інших гаджетів; можливість отримання консультації у вчителя, віддаленого територіально, й можливість дистанційного взаємодії з ним; зниження витрат на проведення навчання (оренду приміщень, поїздок до місця, тощо); доступність здобуття освіти особами з різними особливостями психофізичного розвитку й особливими потребами; можливість навчання у зручний час. Для покоління, яке виросло на сучасних інформаційних технологіях, дистанційний спосіб отримання інформації та знань є нормою життя.

Біологічна освіта займає особливе місце в системі природничих дисциплін. Саме вона покликана формувати у здобувачів освіти розуміння життя як найбільшої цінності. Особливо розуміння цього стає актуальною в умовах